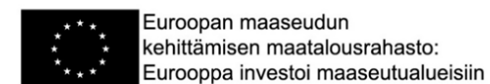

Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten tulevaisuudennäkymät info- ja keskusteluwebinaari 2.2.

- 13:00 Tervetuloa ja hankkeen esittely Johanna Mattila, Turun yliopiston Brahea-keskus
- 13:10 Varsinais-Suomen ruokaketjun tulevaisuudennäkymät Johanna Mattila, Turun yliopiston Brahea-keskus
- 13:40 Varsinais-Suomen seutukuntien ruokaketjun yritysten erityispiirteet ja keskeisimmät kehittämistarpeet (10 min/seutukunta)
 - Turunmaa, Margot Wikström Paraisten kaupunki ja Jonas Bergström Kemiönsaaren kunta
 - Vakka-Suomi, Mirja Junkola Ukipolis Oy
 - Loimaan seutu, Mertsu Töttölä Ammattiopisto ja lukio Novida
 - Salon seutu, Hilka Halla Yrityssalo Oy
 - Turun seutu, Johanna Mattila Turun yliopiston Brahea-keskus
- Keskustelua

Tulevaisuuden Kehitystarpeet Varsinaissuomalaisessa ruokaketjussa – TuKeVa -hanke

- Toteutusaika: 1.1.2021-31.12.2022
- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020, tp 16.10. muut yhteistyöhankkeet
- 80 % Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020, 20 % muu julkinen rahoitus

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tavoitteet

- selvittää varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten **kehittämistarpeita ja liiketoiminnan kehittymisen esteitä** sekä analysoida **toimintaympäristön ja kuluttajakysynnän muutostekijöitä** koko ruokaketjun toimijaverkostossa sekä **ennakoida tulevaisuuden kehityssuuntia**.
- Parantaa varsinaissuomalaisten elintarvikealan yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä **aktivoida yritysten kehittämistoimintaa**

Toimenpiteet

2021

- 1) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten haastattelut
- 2) Yritysten kehittämisideoiden sparraus, erilaisten kumppaneiden löytäminen sekä *hands-on opastus*
- 3) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten SWOT –analyysi

2022

- 1) Teemoitetut ruokaketjun round table – keskustelutilaisuudet
- 2) Teemoitetut ruokaketjun infotilaisuudet
- 3) Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet –raportti

Tuloksena syntyä

- selkeä kokonaiskuva varsinaissuomalaisesta ruokaketjun nykytilasta, sen kehitystarpeista ja haasteista sekä tulevaisuuden näkymistä - ***Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten ja toimintaympäristön tulevaisuuden kehittämistarpeet***
- tietoa ja työkaluja tulevaisuuden varsinaissuomalaisen ruokaketjun kehittämiseen
- aktiivisia yritysverkostoja, jotka koostuvat erikokoisista ja eri toimialojen yrityksistä ja jotka jatkavat yhteistyön tekemistä eri teemojen ympärillä myös hankkeen jälkeen

Varsinais-Suomen ruokaketjun SWOT -yhteenveto

Varsinais-Suomi on Suomen merkittävin ruoantuotantoalue. Ruokaketjun vaikutus Varsinais-Suomen talouteen ja työllisyyteen on mittava. Koko maakunnan liikevaihdosta 14 % muodostuu ruokaketjusta ja kaikista maakunnan toimipaikoista noin viidennes kuuluu ruokaketjuun. Ruokaketjun suora työllistämä vaikutus on jopa 19 700 henkilöä (Tilastokeskus 2019). Ruokaketju pitää sisällään niin maatalouden ja kalastuksen, elintarvikkeiden ja juomien valmistuksen, niiden tukku- ja vähittäiskaupan sekä ravintolasektorin.

Alueella viljellään monipuolisesti leipäviljoja ja erikoiskasveja, kuten spelttiä, hampua, kvinoa ja härköpappia. Varsinais-Suomi onkin näiden kotimaisten kasviproteiinikasvien tuotannon ja jalostuksen merkittävä edelläkävijä. Varsinais-Suomessa on erikoistunut varhais- ja puutarhavihannesten sekä hedelmien ja marjojen tuotantoon. Varhaisperunasta jopa 70 prosenttia tuotetaan maakunnassa. Suurin osa suomalaisista kananmunista tuotetaan ja jatkojalostetaan Varsinais-Suomessa. Lisäksi neljäsosa suo-

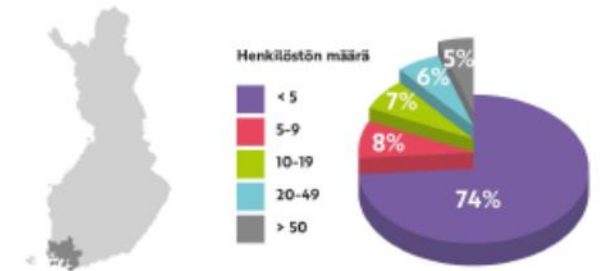
malaisesta siirihasta kasvatetaan Varsinais-Suomessa. Perinteisen siirihän tuotannon rinnalle on nousemassa erikoistuvia tiloja, jotka kasvattavat uusia rotuja ja hyödyntävät erilaisia tuotanto-olosuhteita. Varsinais-Suomessa on runsaasti lammas-tiloja. Lammastuotteet rikastavat myös paikallisten lihajalosteiden tarjontaa. Lämpöiden laidunnus ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja perinteisiä kulttuurimaisemia.

Elintarvikkeita ja juomia valmistavia yrityksiä on kuumäärässä mitattuna Varsinais-Suomessa, yhteensä 321 yritystä, joista luomua jalostavia 50 kappaletta (Aitoja makuja yritysraportti 2020, kuvio 1). Valtiosa yrityksiä työllistää alle 5 henkilöä (74 %) ja yli 50 henkilöä työllistäviä yrityksiä on 5 % kaikista elintarvikkeita ja juomia jalostavista yrityksistä. Tyypillistä näille elintarvikkeita ja juomia jalostaville yrityksille on pieni koko, maaseutusedonaisuus sekä pitkälle viety tuotteiden ja palveluiden erikoistuminen. Elintarviketalalla on suuri vaikutus juuri maaseutualueiden elinvoimaisuuteen.

Kuvio 1. Varsinais-Suomen jalostavat elintarvikeyritykset kokoluokittain 2020

Varsinais-Suomi

Yhteensä 321 yritystä, joista luomua jalostavia 50.

Lähde: Aitoja makuja yritysraportti 2020, jalostavat elintarvikeyritykset kokoluokittain.

Varsinais-Suomen ruokaketjun tulevaisuudennäkymät

Johanna Mattila, Turun yliopiston Brahea-keskus

Tulevaisuuden kehitystarpeet varsinaissuomalaisessa ruokaketjussa -hanke

TURUN
YLIOPISTO

yrityssalo

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Novida
AMMATTIOPISTO JA LUKIO

AUKIPOLIS OY

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Esityksen sisältö

- Haastatteluaineiston esittely
- Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten kehittämistoiveet seuraavan 5 vuoden aikana
- Keskeisimmät havainnot Varsinais-Suomen SWOT yhteenvedoista

Haastatteluaineisto

Taulukko 1 Ruokaketjun yrityshaastatteluita toteutettiin 161 kappaletta eri puolilla Varsinais-Suomea.

Alue/toteuttaja	raaka-aine- tuotanto	elintarvikkeiden ja juomien valmistus yhteensä	HoReCa	kauppa	matkailu- yritykset	teknologia	logistiikka ml. aluetukut	Reko- lähiruoka- rengas	Yhteensä
Kemiönsaari	3	10	4	2	0	0	0	1	20
Loimaan seutu	0	12	4	0	0	0	0	0	16
Parainen	6	22	1	2	5	0	0	0	36
Salon seutu	8	15	4	2	0	1	3	0	33
Turun seutu	2	15	3	2	1	0	2	1	26
Vakka-Suomi	0	22	2	5	0	0	0	1	30
Yhteensä	19	96	18	13	6	1	5	3	161

Taulukko 2 Haastateltujen ruokaketjun yritysten liikevaihto ja työntekijöiden lkm alueittain.

Liikevaihto (%)

	< 100 000 e	100 000- 500 000 e	500 001- 1 000 000 e	1Me-2Me	2Me-5Me	5Me-10Me	>10 Me	Yhteensä
Kemiönsaari (%-osuus)	62	15	8	0	8	0	8	100
Parainen (%-osuus)	63	37	0	0	0	0	0	100
Salon seutu (%-osuus)	17	39	17	22	0	4	0	100
Vakka-Suomi (%-osuus)	9	36	23	0	5	18	9	100
Turun seutu (%-osuus)	0	17	21	17	29	8	8	100
Loimaan seutu (%-osuus)	33	25	17	0	17	0	8	100
V-S (%-osuus)	29	30	14	7	9	6	5	100

Työntekijöiden lkm (%)

	<5	5-10	11-20	21-50	>50	Yhteensä
Kemiönsaari (%-osuus)	77	15	0	0	8	100
Parainen (%-osuus)	96	4	0	0	0	100
Salon seutu (%-osuus)	39	39	9	13	0	100
Vakka-Suomi (%-osuus)	55	14	9	14	9	100
Turun seutu (%-osuus)	25	21	25	13	17	100
Loimaan seutu (%-osuus)	58	25	0	17	0	100
V-S (%-osuus)	58	19	8	9	6	100

Taulukko 3 Haastateltujen ruokaketjun yritysten myyntikanavat alueittain.

Myntikanavat (%)

	Suoramyynti kuluttajille esim. tilamyymälä, Rekot, torit ja tapahtumat	Oma verkkokauppa	Erikois-myymälät esim. lähiruoka- ja museo-kaupat	Ammatti-keittiöt	Julkinen ruokapalvelu	Yksityinen HoReCa -sektori	Vähittäis-kauppa	Tukkuliikkeiden kautta myynti kauppoihin ja HoReCa-sektorille	Muu, mikä?
Kemiönsaari (%-osuus)	92 %	15 %	69 %	38 %	8 %	31 %	62 %	31 %	0 %
Parainen (%-osuus)	74 %	4 %	19 %	44 %	0 %	44 %	59 %	19 %	22 %
Salon seutu (%-osuus)	56 %	9 %	26 %	39 %	4 %	35 %	70 %	48 %	13 %
Vakka-Suomi (%-osuus)	45 %	27 %	41 %	41 %	5 %	36 %	68 %	50 %	41 %
Turun seutu (%-osuus)	56 %	13 %	6 %	38 %	6 %	31 %	69 %	44 %	25 %
Loimaan seutu (%-osuus)	27 %	27 %	18 %	27 %	0 %	27 %	64 %	36 %	0 %
V-S (%-osuus)	60 %	14 %	29 %	39 %	4 %	36 %	65 %	38 %	20 %

Haastatteluiden aineistosta vielä..

- 60 % Varsinais-Suomen alueen haastatelluista ruokaketjun yrityksistä kertoi hakevansa aktiivisesti kasvua ja lisäksi 7 %:a oli kiinnostunut kansainvälistymisestä. Alueelliset erot olivat merkittäviä.
- Varsinais-Suomen elintarvikkeita ja juomia valmistavien yritysten pääasiallinen markkina-alue oli Varsinais-Suomi (41 %) sekä laajempi Etelä-Suomen alue (31 %). Noin 20 %:n markkina-alue oli koko Suomi ja 9 % kertoi harjoittavansa elintarvikkeiden vientiä.
- Noin 20 % haastatelluista elintarvikkeita ja juomia valmistavista yrityksistä kertoi jalostavansa luomutuotteita.
- Haastattelut toteutettiin syvähaastatteluina, joihin kului aikaa 1-3 tuntia.

Varsinais-Suomen ruokaketjun yritysten kehittämistoiveet seuraavan 5 vuoden aikana

87 % suunnittelee kehittävänsä tuotantoprosesseja, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa

- 78 % uusien tuotteiden kehittäminen
- 58 % investoi uusiin tuotantotiloihin ja –laitteisiin
- 48 % toiminnanohjaus- ja laatu järjestelmien kehittäminen
- 47 % uusien pakkauksien ja pakkausratkaisujen kehittäminen
- 45 % lisää automatisaatiota ja uuden teknologian käyttöönottoa
- 45 % vauhdittaisi tutkimusyhteistyötä

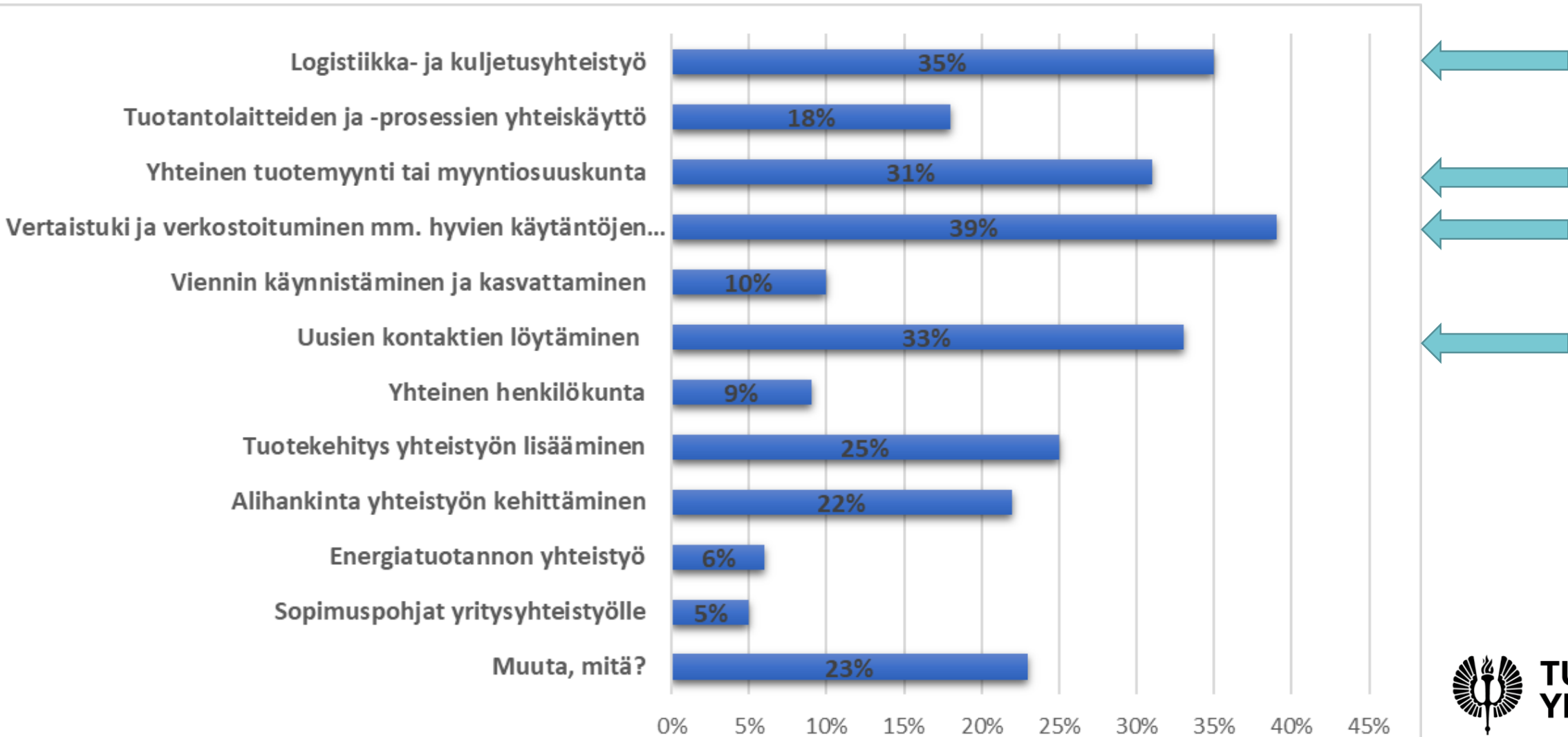

87 % suunnittelee kehittävänsä myyntiä ja markkinointia

- 75 % markkinoinnin kehittäminen mm. sähköinen markkinointi ja markkinointiyhteistyön kehittäminen muiden yritysten kanssa
- 69 % myynnin tehostaminen ja kasvattaminen mm. myyntikanavien monipuolistaminen, suoramyyntitapojen kehittäminen, b2b kauppa, tukkuyhteistyö, vienti
- 52 % logistiikan kehittäminen mm. eri kuljetusvaihtoehtojen vertailua ja optimointia, yritysyritys yhteistyön kehittäminen
- 32 % Asiakastyön kehittäminen mm. asiakasrekisteri ja -profilointi

85 % suunnittelee kehittävänsä yhteistyötä muiden yritysten ja toimijoiden kanssa

79 % suunnittelee kehittävänsä kestäväen kehityksen ja vastuullisuuden osa-alueita

- 71 % uusiutuvien energiaratkaisujen käyttöönotto mm. aurinkopaneelien hankinta, energiankäytön vähentäminen
- 52 % pakkausmuovin korvaaminen ja 44 % materiaalivirtojen kehittäminen
- lyhyiden toimitusketjujen kehittäminen
- vastuullisuustekojen tuotteistaminen
- jäljitettävyyden lisääminen
- luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen

69 % suunnittelee kehittävänsä työvoima, osaaminen ja jaksaminen osa-alueita

- Osaamisen lisääminen mm. digitalisaatio, markkinointi, talousosaaminen, viennin perusasiat, ympäristöosaaminen
- 57 % kokee tarvitsevänsä jatkuvasti uutta tietoa alaan liittyen
- 54 % haluaisi kehittää oppilaitosyhteistyötä

66 % suunnittelee kehittävänsä riskienhallintaa ja lisätä muutosvalmiutta

- asiakaspohjan laajentaminen
- henkilöstön lisääminen ja vastuun jakaminen
- talouden reaaliaikainen seuranta
- jatkuva itsearviointi
- vakuutukset
- yhteistyön lisääminen

**Keskeisimmät havainnot
Varsinais-Suomen ruokaketjun
SWOT yhteenvedoista**

Varsinais-Suomen ruokaketjun SWOT yhteenveto

VAHVUUDET

- Kasvu- ja kehittämismyönteisyys
- Osaava ja motivoitunut henkilökunta
- Vilkas yritysysteistyö
- Aktiivinen tuotekehitystoiminta
- Käsityömyyisyys, toisaalta automatisoitu tuotanto
→ ammattitaito
- Toiminnan ja tuotantoketjun läpinäkyvyys ja paikallisuus
- Uniikit ja laadukkaat tuotteet
- Pienyyden tuoma ketteryys, nopea reagointikyky
- Myyntikanavien monipuolisuus, hajauttaminen, riippumattomuus

Parainen ja Kemiönsaari

- Liiketoiminnalla useampi tukipilari
- Artesaaniruoka ja käsityömyyisyys

Turun seutu

- Yhteistyö
- Automatisoitu tuotanto
- Sijainti

Varsinais-Suomen ruokaketjun SWOT yhteenveto

HEIKKOUEDET

- Työvoimakysymykset: osaajien puute, työntekijöiden palkkauksen byrokratia
- Puutteelliset viestintä- myynti- ja markkinointitoimet ja -resurssit + osaaminen ml. digiosaaminen
- Heikko brändi ja tunnettuus
- Logistiikan kustannukset, puutteelliset järjestelyt
- Toimintojen ulkoistaminen vähäistä
- Riippuvuussuhde keskusliikkeistä
- Pienet TKI -resurssit
- Pienuuden tuoma haavoittuvuus
- Raaka-aineiden saatavuus

Vakka-Suomi

- Yrittäjien ikääntyminen ja jatkajien löytäminen

Parainen, Kemiönsaari

- Toiminnan sesonkiluonteisuus

Turun, Salon seutu

- Kokonaisvaltaisen toiminnanohjauksen puute

Varsinais-Suomen ruokaketjun SWOT yhteenveto

MAHDOLLISUUDET

- Kulutuskäyttäytymisen muutokset
- Sitoutunut henkilökunta
- Uusien teknologioiden ja digitalisaation käyttöönotto
- Laite- ja tuotantotilainvestoinnit
- Uudet tuoteinnovaatiot ja raaka-aineet, premium-tuotteet
- Myynnin kasvattaminen: kansainvälistyminen, viennin edistäminen, kuluttajatyöhön panostaminen, B to B -myynnin kehittäminen
- Kumppanuuksien kehittäminen
- Uusiutuva energia ja sen käyttöönotto
- Yhteistyö julkisen sektorin kanssa
- Verkostojen ja osaamisen kasvattaminen

Parainen, Kemiönsaari

- Ruoan ja matkailun yhteistyön kehittäminen

Turun seutu

- Kokeilukulttuuri
- Vienti

Salon ja Turun seutu

- Tutkimusyhteistyö

Vakka-Suomi, Parainen, Kemiönsaari

- Suoramyyntin suosion kasvu

Varsinais-Suomen ruokaketjun SWOT yhteenveto

UHAT

- Osaavan työvoiman puute
- Kuljetuskustannukset
- Infran kunto
- Ilmastonmuutos ja sääolosuhteet
- Jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö
- Kaupan suuri valta ja yhteistyön lyhytjänteisyys: tavarantoimittajanvaatimukset kasvavat
- Yrittäjyyttä ja paikallisuutta ei arvosteta
- Viranomaistoiminnan ja lainsäädännön vaikeutuminen

Vakka-Suomi

- Kalasektorin lupaprosessit

Kemiönsaari ja Parainen

- Kuljetuskustannukset ja kuljetusten organisointi

Jatkotoimenpiteistä

- Kehittämis- ja kasvumyönteinen ilmapiiri
- Aktiivinen yritysysteistyö ja tutkimus- ja kehitysverkosto
- Kulutuskäyttäytymisen muutokset ja TKI-toiminta
- Kestävä kehitys ja kokonaisvastuullisuus
- Sijainti ja lähimarkkinoiden kehittyminen
- Keskeisiä kysymyksiä:
 - Osaavan työvoiman saatavuus
 - Ilmastonmuutos ja sään ääriolosuhteet
 - Markkinoiden rakenne
 - Logistiikan järjestäminen

 Varsinais-Suomi on kestävä ruokajärjestelmän edelläkävijä vuonna 2027

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

Johanna Mattila

johanna.mattila@utu.fi

040 565 8121

Turun yliopisto, Brahea-keskus

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/brahea-keskus/tukeva>

<https://vs-lähiruoka.fi/ruokaketju/>

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Turunmaa, eli Paraisten kaupunki ja Kemiönsaaren kunta

Parainen Margot Wikström

Kemiönsaari Jonas Bergström

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Saariston erityispiirteitä

- **Parainen**

- Pienet yritykset – yksinyrittäisyys
- Myynti tapahtuu lähellä
- Artesaaniruoka

- Monialayritykset
- Kuljetukset
- Matkailun suuri vaikutus
- Kalansaannin haasteet

- **Kemiönsaari**

- Pienet yritykset – yksinyrittäisyys
- Myynti tapahtuu lähellä
- Artesaaniruoka

- Kasvun riskit - kuljetukset
- Halutaan pitää perheen piirissä

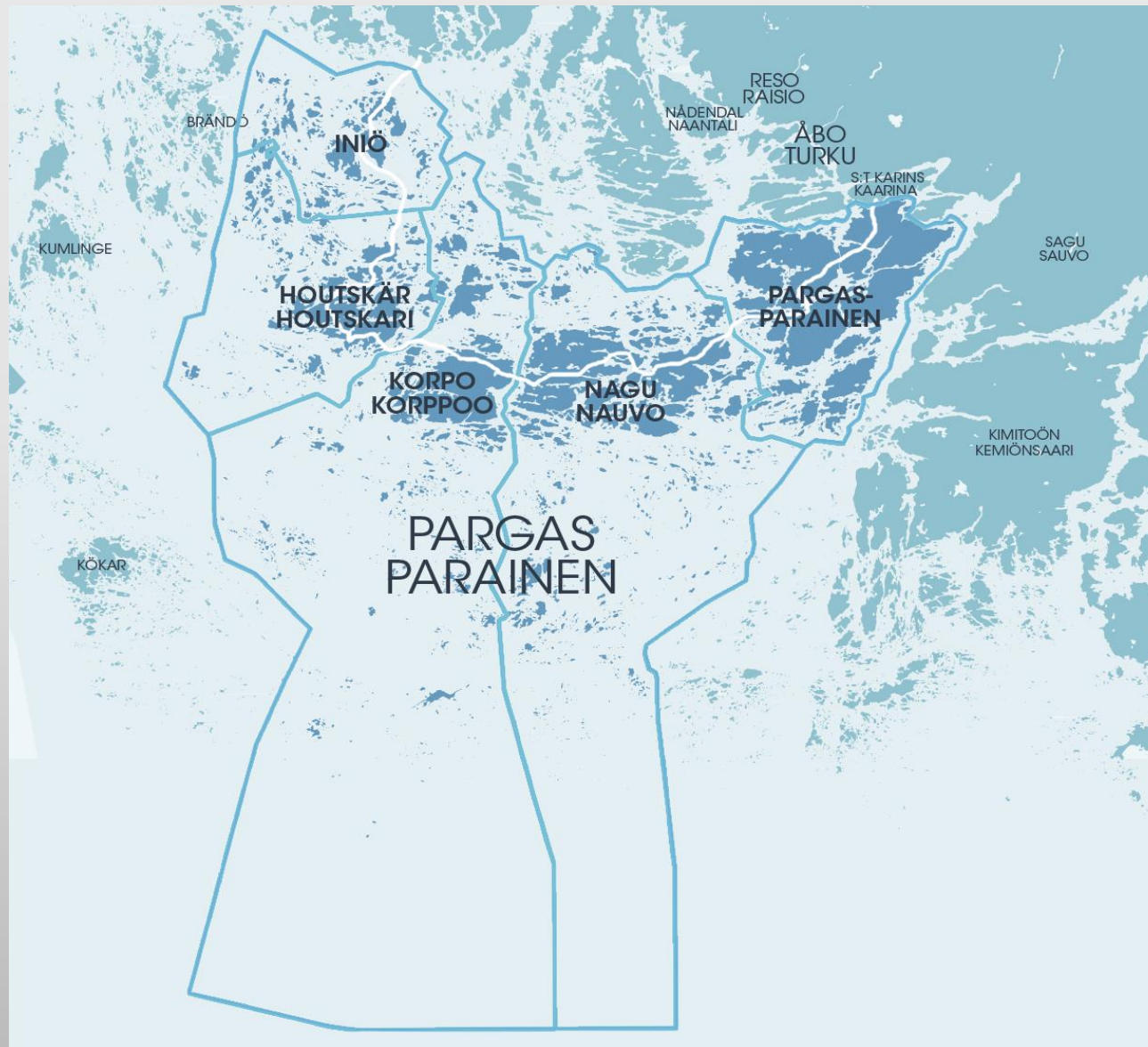
Iniö - Houtskari 4 t 30 min (31 km)

Houtskari - Parainen 2 t (78 km)

Korppoo - Houtskari 1 t (28 km)

Iniö - Utö 7 t 30 min

Parainen - Utö 6 t 30 min

Saariston haastatteluissa havaittua

- **Parainen**
- Tilamyymälät
- Yrityksen johtamis- ja markkinointitaidot
- Rahoitus- ja tukiasiat

- **Kemiönsaari**
- Tilamyymälät
- Yrityksen johtamis- ja markkinointitaidot
- Rahoitus- ja tukiasiat

Makean veden riittävyys
Päivittäistavarakauppa

- Vastuullisuus ja siitä tiedottaminen asiakkaille

A bald eagle is shown in flight, wings spread wide, against a background of a vast, snow-covered landscape. The eagle is positioned in the upper center of the frame. The snow is bright white, and there are some shadows and textures visible on the ground. The overall scene is serene and expansive.

Saariston yrityksissä kasvu on yrityksen **kehittämistä** nykyisestä, esim. tuotekehitys ja uudet tuotteet.
Kasvun päämääränä on perheen pitäminen työllistettynä.

Lisätietoja haastattelutuloksista:

margot.wikstrom@parainen.fi jonas.bergstrom@kemionsaari.fi

VAKKA-SUOMI

Uusikaupunki – Laitila – Vehmaa – Taivassalo – Kustavi – Pyhäranta

- **Kestävä kehitys**
 - pakkausmateriaalit -> kierrätys, muovittomuus, biohajoava
 - hiilijalanjäljen tutkiminen, ruokahävikin kokonaisvaltainen hyödyntäminen
 - kylmälaitteiden lämmöntalteenottojärjestelmä, laitehankinnat
- **Tuotekehitys, innovointi, reseptiikka**
 - laatu- ja toiminnanohjausjärjestelmät, käyttöönotto ja kehittäminen
 - jatkuvaa tuotekehitystä, tuotantotilojen laajennus (automatisointi)
 - kalapuolella paljon erilaisia kehityskohteita, kysyntä kasvaa jatkuvasti
- **Myynti, markkinointi, logistiikka**
 - itsepalvelumyymälät, myymäläauto, verkkokauppa
 - somen käyttö/hyödyntäminen
 - yhteismarkkinointi ja logistiikka

Mirja Junkola, mirja.junkola@ukipolis
Puh. 044 773 2213

Vakka-Suomen erityispiirteet haastatteluista

- Hyvät kasvuolosuhteet -> isot vihannes- ja juurespakkaamot
- Isot jalostustoimialat: kananmuna, juomien valmistus, leipomo, kalanjalostus
- Pieniä erikoiselintarvikkeiden valmistajia
- 70 % jalostavista yrityksistä työllistää alle 5 hlöä
- Yli 50 hlöä työllistäviä yrityksiä 2 kpl
- 77 % haastatelluista kertoi hakevansa kasvua
- Olemassa olevien vientiyrietysten lisäksi (6 kpl) kiinnostusta viennin aloittamisesta
- Kalanjalostus merkittävää alueella, paljon tuotekehitystä menossa
- Paljon panostettu uusiutuvaan energiaan ja suunnitteilla useassa yrityksessä
- Laadukkaat/korkeatasoiset tuotteet

Novida
AMMATTIOPISTO JA LUKIO

TuKeVa-HANKE NOVIDA

Loimaan seutu

Mertsi Töttölä

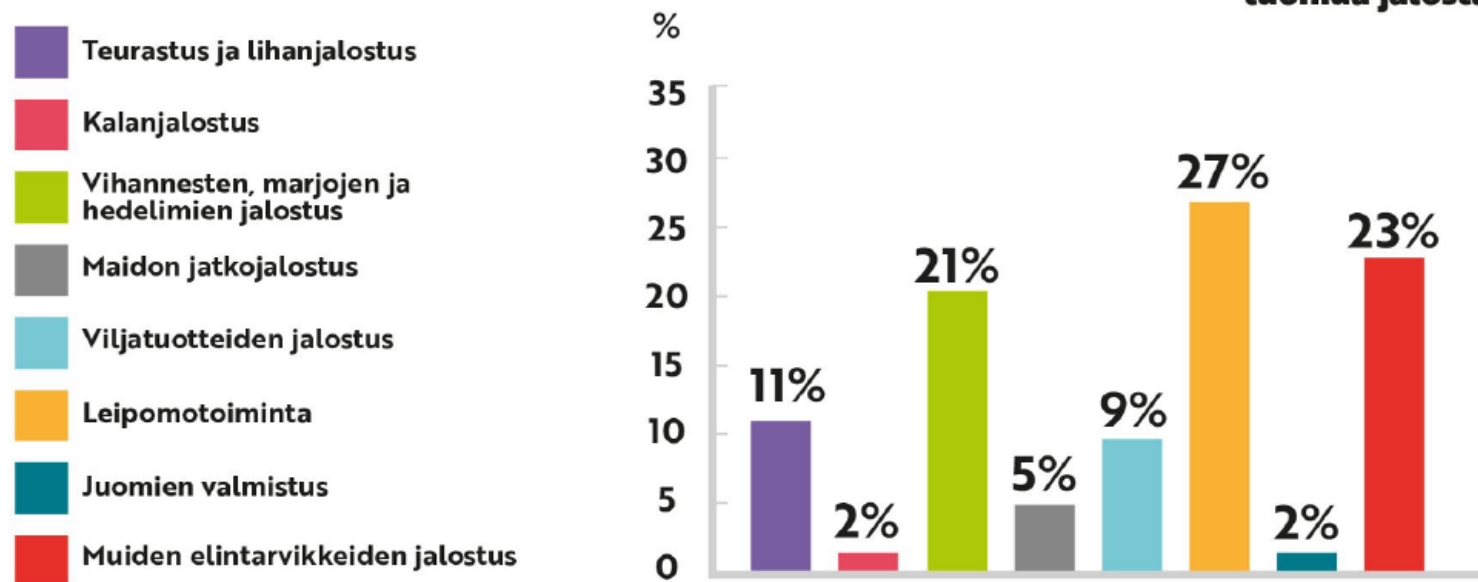

Loimaan seutukuntaan kuuluvat:

- Marttila, Aura, Pöytyä, Koski-TL ja Oripää sekä Loimaan kaupunki. Seutukunnan asukasluku on noin 35 000 ja edustaa pääosin ydinmaaseutua (90 %).
- Elintarvikkeita jalostavat yritykset toimialoittain, joista **leipomo-, vihannes- ja marjatoimialat** ovat merkittävät sekä toimiala **muut** (hunaja, hamppu, makeiset, munapakkaus, lemmikkieläinruoka)

Loimaan seutu

Yhteensä 44 yritystä, joista luomua jalostavia 12.

Lähde: Aitoja makuja yritystlasto 2020, jalostavat elintarvikeyritykset toimialoittain.

Seudullisia erityispiirteitä

- Kananmunantuotannon ja pakkaustoiminnan keskittymä on valtakunnallisesti merkityksellinen. Kieku Oy liikevaihto n. 22 milj.€ ja työllistää n. 25 henkilöä(v.2021)
- Loimaalle on sijoittunut lemmikkieläinruuan valmistuksen tuotantoa. Kolme yritystä, Aristo Oy, Dagsmark Petfood Oy sekä Rovio Pet Foods Oy, joiden tämänhetkinen liikevaihto on yht. n. 10 milj.€ ja työllistää n. 20 henkilöä(v.2020)
- Vahva maatalous antaa potentiaalia energiantuotantoon, kierrätysravinteisiin ja biotuotetehtaisiin liittyvään biotalouteen. TuKeVan haastatteluissa esiin nousi energiaomavaraisuus, hiilineutraali toiminta ja tuotantosivuvirtojen hyödyntäminen biokaasutuotannossa.
- Biokaasutuotannon opintomatka Jalasjärvelle vahvisti mukana olleiden suunnitelmia ja tästä on osoituksena käynnistyneet biokaasulaitossuunnitelmat Loimaalla ja Pöytyällä

Nostot Swot analyysistä, kohdasta **mahdollisuudet**

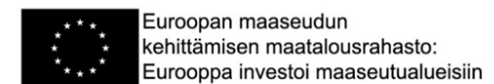
- Kanamunatuotannon ja pakkaustoiminnan **tuottajaorganisaation** kehittäminen
- Kotieläinruokatuotannon yritysverkoston yhteistyön mahdollisuudet
- Biokaasutuotannon monet mahdollisuudet
- Ruokamuseon tapahtumien ja **ruokamatkailun** kehittäminen. ”Sarka museo ruoka-aitan keskiössä”. Seudullinen yhteistyöhanke.

• KIITOS !

mertsi.tottola@novida.fi

050 431 1162

Salon seutu – ruoan alkulähteillä

- Ruokaketjussa erityistä alkutuotannon vahva merkitys –Salossa ja Somerolla lähes ¼ maakunnan alkutuotannon arvosta
 - Suomen kärjessä: kumina, sokerijuurikas, herne, erikoisvihannekset, marjat, vehnä, lampaanliha,
 - 20 000 ha → 10 milj € : Tiedolla johtaminen, erikoistuminen, teknologia
- Jalostavilla yrityksillä markkina-alue koko Suomi – ammattimaistunutta → veturiyrityksiä
- Marjojen uudet mahdollisuudet
- Monimuotoiset laiduntajat / sudet

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

DUKIPOLIS OY

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Salon seutu – ruokasektori kasvaa

- Haastatelluissa vahvaa kasvuhaluja: uudet myyntikanavat (88%) ja viennin aloittaminen/vahvistaminen(20%)
- Tuotantoprosessien kehittäminen 95 % ja teknologiaa hyödyntäen 60%
- Kasvuhaluimmilla ulkopuoliset sijoittajat rahoittajiksi – omistusjärjestelyt-kansainvälistyminen
- Alkutuotannossa ja jalostavissa yrityksissä teknologian mahdollisuudet nähdään kirkkaampina kuin ruokapalveluissa
- Logistiikka – osittain jo ulkoistettu

Hilkka Halla

[p. 050 526 2081](tel:0505262081)

hilkka.halla@yrityssalo.fi

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

UKIPOLIS OY

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahaisto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Turun seudun ruokaketjun yritysten erityispiirteet ja keskeisimmät kehittämistarpeet

Johanna Mattila, Turun yliopiston Brahea-keskus

Tulevaisuuden kehitystarpeet varsinaissuomalaisessa ruokaketjussa -hanke

TURUN
YLIOPISTO

yrityssalo

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Novida
AMMATTIOPISTO JA LUKIO

AUKIPOLIS OY

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Turun seudun aineisto

- 26 ruokaketjun yrityshaastattelua
 - Yli 50 % liikevaihto oli >1 Me
 - Yli 50 % työllisti > 10 henkilöä
 - 69 % haki aktiivisesti kasvua ja 19 % kansainvälistymistä
 - Myyntikanavat: vähittäiskauppa 69 %, suoramyynti kuluttajille 56 % ja tukkuliikkeet 44 %
 - 56 % markkina-alue oli Etelä-Suomi
 - 25 % valmisti luomutuotteita

Sijainti ja lähimarkkinoiden suuruus

Kokeilukulttuurin vahvistaminen

”Nopeat kokeilut ja tutkimukset esim. Innovaatioseteli 5 000e ELYltä kuitteja vastaan”

Viennin edistäminen

Tutkimusyhteistyö

”Tutkimustiedon jalkauttaminen suomalaisten yritysten käyttöön on tärkeää.”

Teknologioiden käyttöönotto

Turun seudun yrityshaastattelussa esiinnousseita teemoja

- Kasvu- ja kehittämishakuisia elintarvikealan yrityksiä on paljon – **ilmapiiri on kehitysmuuttainen**
- **Investointi- ja kehittämissuunnitelmia on käynnissä ja tulossa** – avun ja verkostojen tarve korostuu
- Yritykset tekevät jo nyt **yritysyhteistyötä** ja haluavat panostaa siihen entistä enemmän jatkossa mm. tuotekehitys, logistiikka, työvoima, laitteet ja tuotantotilat
- **Kuluttajapaneelit ja –tutkimukset** nähdään tulevaisuudessa entistä tärkeämpänä tuotekehityksen työkaluna
- **Uusiutuva energia** ja siihen investoiminen kiinnostaa useita yrityksiä
- **Liiketoiminnan hajauttamiseen** osana riskienhallintaa kiinnitetään enemmän huomiota
- **Työvoimakysymykset** puhuttavat paljon –mistä yritykset saavat osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa elintarvikealalle?
- **Elintarvikekaupan** keskittyminen ja suuri valta nousee isosti esille mm. hävikkikysymykset, lyhyet aikajänteet tuotteille, tuoteasemointi myymälöissä
- **Hankehakemuksien** tekeminen koetaan usein ”salapoliisityöksi”
- ...

”Tarvittaisiin työntekijöitä eikä pelkästään korkeasti koulutettuja henkilöitä vrt. Suomen koulutuspolitiikka”

*”Mitkä tuotteet kauppa haluaa myyntiin ja kaupan asettelu vaikuttavat keskeisesti tuotekehitykseenkin”
→ resurssit eivät riitä kuluttajamarkkinointiin saakka*

”Kotouttamisapua yrityksille. Yritykset tekevät paljon kotouttamistyötä, joka kuuluisi viranomaisille.”

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

Johanna Mattila

johanna.mattila@utu.fi

040 565 8121

Turun yliopisto, Brahea-keskus

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/brahea-keskus/tukeva>

<https://vs-lähiruoka.fi/ruokaketju/>

PARGAS

PARAINEN

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

KIMITOÖN
KEMIÖNSAARI

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin